

ANKET ARAŞTIRMALARI

Türker DEMİRTAKAN¹

Giriş

Anket; spesifik bir konu veya kavram hakkında belli sistematik kurallara uygun biçimde hazırlanmış sorulardan oluşan bir tür veri toplama aracıdır. Anket araştırmaları ise anket sorularına verilen yanıtlardan elde edilen güvenilir ve tutarlı verilerin uygun istatistiksel yöntemler ile analiz edilerek sonuçların raporlanması olarak tanımlanır. Francis Galton 1872 yılında kendi hazırladığı anket sorularını antropometrik ve toplumsal çalışmalarında kullandı. Galton'un bu denemeleri modern anlamda anket araştırmalarının ilk örnekleri olarak kabul edilir. 1930'lardan itibaren Amerika Birleşik Devletleri (ABD), ülkenin ekonomik ve sosyal durumu hakkında veri toplamak için çok katılımcılı anket çalışmaları yürütmeye başladı. ABD Ulusal Sağlık İstatistikleri Merkezi de 1950'li yılların sonundan bu zamana halk sağlığı ve epidemiyoloji ile ilgili geniş çaplı anket çalışmaları yürütmektedir.

Anket çalışmalarının yürütülmesi kolay gibi gözükse de yüksek kalitede bir anket çalışması sağlandığı kadar kolay değildir. Her anket, en az bir spesifik konuya yeterli ve mantıklı cevap verebilmelidir. Geniş katılımlı anket çalışmaları istenilen bilgiye ulaşmak için maliyetli bir seçenek olabilir. Diğer tüm bilimsel çalışmalarda olduğu gibi anket çalışmalarında da hata yapma riski her zaman vardır. Başarılı bir araştırma yalnızca titiz ve dikkatli bir hazırlık ile mümkün olabilir. Araştırmacılar ilk olarak şu önemli soruyu kendilerine sorarak çalışmaya başlamalıdır: "Ben bu anketi neden yapıyorum?" Kitabımızın bu bölümü araştırmacılara bir anket çalışmasını yürütmek ve yönetmek için gerekli bilgi ve becerileri sağlayacak düzeyde kılavuz niteliğinde içerik sunmaktadır.

Anket araştırmalarının temel olarak 3 önemli aşaması vardır: Bunlar anket tasarımı, örneklem seçimi ve veri analizidir. Anket soruları, bir veri toplama ve ölçüm yöntemi olarak anket araştırmasının önemli bir bileşenidir. Tutarlı ve güvenilir veri elde etmek için öznel ve anlaşılabilir sorular hazırlanmalıdır. Özellikle son 20 yılda anket sorularında standardizasyonu sağlamak amacıyla yeni

¹ Uzm. Dr., Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, turkerdemirtakan@gmail.com

güncel çalışmalarla desteklenmelidir. Çalışmanın avantajları ve kısıtlılıklarından bahsedilmelidir. Final bölümünde çalışmanın önemi, nihai sonucu ve bilimsel literature yaptığı katkı vurgulanmalıdır.

Etik Konular

Tüm klinik ve sosyolojik araştırmalarda olduğu gibi kişisel verilere erişen her araştırmacının katılımcılara karşı sorumlulukları vardır. Anket araştırmalarında iki temel etik problem karşımıza çıkar. Bunlardan birincisi gizlilik, diğeri de aydınlatılmış onamdır. Katılımcıların kişisel verilerinin ve anket sorularına verdikleri cevapların gizliliğini güvence altına almak araştırmacıların hem etik hem de yasal görevidir. Ayrıca bütün katılımcılar çalışmanın amacı, nasıl yürütüleceği, hangi yerleşim bölgelerinden ne şekilde veri toplanacağı ve bu verilerin nasıl saklanacağı ve kimlerle paylaşılacağı hakkında bilgilendirilir, onam alınır ve bu onam formları saklanır.

KAYNAKLAR

1. Bickman, Leonard, and Debra J. Rog, eds. *The SAGE handbook of applied social research methods*. Sage publications, 2008.
2. Johnson, Timothy P., ed. *Handbook of health survey methods*. Vol. 565. John Wiley & Sons, 2014.
3. Setia, Maninder Singh. "Methodology series module 8: designing questionnaires and clinical record forms." *Indian journal of dermatology* 62.2 (2017): 130.
4. Ponto, Julie. "Understanding and evaluating survey research." *Journal of the advanced practitioner in oncology* 6.2 (2015): 168.
5. Jenn, Ng Chirk. "Designing a questionnaire." *Malaysian family physician: the official journal of the Academy of Family Physicians of Malaysia* 1.1 (2006): 32.
6. Ornstein, Michael. "Designing a questionnaire." *A companion to survey research* (2013): 45-58.
7. Kimberlin, Carole L., and Almut G. Winterstein. "Validity and reliability of measurement instruments used in research." *American journal of health-system pharmacy* 65.23 (2008): 2276-2284.
8. Setia, Maninder Singh. "Methodology series module 8: designing questionnaires and clinical record forms." *Indian journal of dermatology* 62.2 (2017): 130.
9. Gaur, Prithvi Sanjeevkumar, et al. "Reporting survey based studies—a primer for authors." *J Korean Med Sci* 35.45 (2020): e398.
10. <https://www.xlstat.com/en/solutions/features/reliability-analysis> [eriřim tarihi: 19.03.2022]
11. <https://www.statisticshowto.com/guttmans-lambda-2/> [eriřim tarihi: 19.03.2022]